

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

<p>SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt. Ide intézendő a lap szemléi részét minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adtnak. Bémmentlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.</p>	<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt. HIRDETÉSI DÍJ: Országos postán egyszeri bejelentésért 5 kr. — Helyi (városi) minden bejelentésért külön 30 kr. — Nyitólátás 4 hasábnos postátörzst 20 kr.</p>	<p>KIADÓ-HIVATAL: Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiaz, Sz. Nagy Károly-ház. Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény nyomat az előzetési pénzek, a kiadás körüli panaszk és ahirdetmények.</p>
---	---	---

Debreczen, okt. 6.

A mit félelemmel vártunk már napok óta, bekövetkezett. A képviselőház elnöke tegnap bejelentette, hogy Tisza Kálmán a nagyváradi mandátumot fogadta el. Debreczen III-ik kerületében tehát új választás lesz.

Megvagyunk győződve, hogy nagyon fontosnak kellett lenni az okoknak, melyek a miniszterelnök urat arra bírta, hogy e három érte versengő kerület közül a nagyváradiak képviselését fogadja el. Nehéz volt a küzdelem, melyet önmagával kellett vívnia, hogy melyiket válassza a három közül. Alig esett valami nehezebben éltében, mint e választás. Ezt hallottuk saját ajkairól is, midőn szerencsénk volt öt Debreczenben üdvözölhetni. A szív igaz érzelmének meleg hangján emlékezett meg a régi kapocsról, mely öt Debreczen városához köti, hol nyilvános pályája kezdődött s hová ifjú éveinek emlékei vonják. Ünnepelesen kijelentette, hogy életének legboldogabb percei közé fog számítani minden oly percet, melyben e város javára valamit tehet. De kezei kötve voltak már, a debreczeni III-ik kerület mandátumát nem fogadhatta el.

A megállapodás, hogy melyik kerületet fogadja el, az országos szabadelvű párttal egyetértőleg történt. Bármily fájdalmasan essék is tehát reánk debreczeniekre nézve, hogy a mélyen tisztelt s szívünkkel szerett nagy hazafit nem nevezhetjük képviselőnknek, meg kell nyugodnunk abban, a miben az országos szabadelvű párt megállapodott. Minden életrevaló s komoly párttal fődolog a fegyelem. A mit az országos szabadelvű párt helyesnek ismer el, annak elfogadását bizonyára igen fontos okok javasolják.

Mert hogy Debreczen iránt az egész országos párt a legjobb indulattal viseltetik, az eléggé hangosan nyilvánult a képviselőválasztások megtörténteke. A debreczeni választás büszkeség tárgyát képezte az egész országos szabadelvű pártjának. Ez tette föl a korszort a párt diadalára s a szabadelvű párt dicsősége csak a debreczeni választás által lett teljes. Tisza Kálmán megválasztása Debreczenben oly fényes

esemény volt, melynek fontossága túlterjedt még az ország határain is. Természetes tehát, hogy mind az országos párt, mind a megválasztott kormányelnök ur kiváló súlyt fektettek Debreczenre s bizonyára csak fájdalmas szívvel mondtak le arról, hogy a kormány elnöke az országgyűlésen ne Debreczen városát képviselje.

Mindamellett bár a sors ellentünk döntött, jól tudjuk azért, hogy Tisza Kálmán szívében, lelkében a miénk marad; a mi pedig az országos szabadelvű pártot illeti, mely a diadal hosszánálval üdvözölte a debreczeni választást s mint ragyogó vezéresillagára tekintett újra városunkra, az, megvagyunk győződve, büszkén hivatkozhatik ezután is Debreczenre. Az: a kerület, mely egy Tisza Kálmánt választott, nem fog aláüldözni s elvet cserélni, Vészó szívvel is megteszi e kerület választó polgársága kötelességét, s az elvnek, melyet pár hónap előtt győzelemre emelt, biztosítani is fogja az új választással győzelmét.

Igaz ugyan, hogy a bizalom s a lelkesedés első sorban a miniszterelnök személye iránt nyilvánult a legutóbbi választás alkalmával; de midőn a sokszor megtámadott, gyanúsított, rágalmazott nemes hazafinak, a böles és erélyes államférfinak, Debreczen régi képviselőjének szolgáltattak elégtételt a III-ik kerület választói, ugyanakkor büszkén vallották magukénak az általa követett politikát is. Ki merné azzal gyanúsítani e kerület derék polgárait, hogy hűtlenek lesznek a zászlóhoz, mely alatt diadalt arattak pár hónap előtt?

Az a zászló ki lesz bontva most újra s hiszünk a magyarok istenében, hogy új diadal koszorúzza azt.

— A szabadelvű párt club-könyvébe eddig 196 tag iratkozott be. A mérskelt ellenzék clubjába eddig 52 tag jelentkezett.

— A mérskelt ellenzék föllirati javaslatát nem Horváth Lajos, mint a „P. N.” után tévesen közölték, hanem Grünwald Béla írta meg.

— Uralkodónk és az orosz csár találkozására — mint a „Presse” pétervári tudósítója jelenti — a varsói Belvedere palota van

kijelölve. Ez a hely igen alkalmas lenne erre a célra, ámbár nem a legnagyobb és legpompásabb épület Varsóban. A régi palota és más kastélyok sokkal fényesebbek és nagyobbak nála; de van egy nagy előnye, és pedig az, hogy elszigeteltebb, hogy a Belvedere a moszkvai kapu közvetlen szomszédságában van és hogy igen közel van a bécs-varsói vasút állomása, a melyhez igen széles és egyenes ut vezet a palotától.

— Az általános vámtarifa esetlege: reviziója ügyében egybehívott osztrák magyar vámkonferencia Kállay osztályfőnök elnökielte alatt a külügyminiszteriumban tegnap tartotta első ülését. Jelen voltak: br. Konradshaim min. tanácsos, b. Glanz osztálytanácsos, Tallián min. titkár mint tollívó, b. Bazant min. tanácsos, Schuck osztálytanácsos, dr. Stibral min. titkár az osztrák kormány részéről; dr. Atlekovics államtitkár, Andreánszky osztálytanácsos és Mihalovics min. titkár a magyar kormány részéről. A tanácskozás négy óra hosszat tartott. — A konferencia naponként ülést tart ezután s a vámtarifát tételről-tételre megvitátja.

Országgyűlés.

— A képviselőház. —

Budapest, okt. 5.

Tegnap táviratunkhoz a képviselőház üléséről meg a következőket írjuk:

A képviselőház folytatta a végleges alakulás munkáját. Az ülés elején az elnök egy halom feliratot és kérvényt mutatott be, s bejelentette, a mint alább közöljük, hogy a több helyen megválasztott képviselők melyik kerületet tartják meg.

A több helyen megválasztott képviselő urak közül S z e n d e Béla lemond a lugosi kerület képviselőségéről és megtartja Szeged város első kerületének képviselőletét; Tisza Kálmán lemond Debreczen város harmadik kerületének és Sepsi Szent-György városának képviselőletéről és megtartja Nagyvárad képviselőletét; O r d o d y Pál lemond az udvardi kerület képviselőletéről és megtartja Csongrád városát; T u r g o n y Lajos lemond a bakskai kerületéről és megtartja a pinchehelyit; T r e f o r t Agoston megtartja a soproni kerület képviselőletét és lemond a zalaegerszegiről; E ö t v ö s Károly megtartja Nagy-Körös képviselőletét és lemond a dunavecseiről; A p p o n y i Albert gr. megtartja a jászberényi kerületét és lemond a bekéscsabairól.

A többi képviselő urak, kik több kerületben vannak megválasztva, még nem nyilatkoztak. Az ülések rendszerint 10—2 óráig fognak tartani, ha ettől eltérés lenne, azt a ház külön határozza el.

Az interpellációk szerdán és szombaton fognak megtétni, de sürgős interpellációt e képviselők mindenkor tehetnek az ülés végén.

Következett a napirend második tárgya: a 9 osztály megalakítása. Van 389 igazolt képviselő, elnök és a 2 alelnök a házszabályok szerint nem osztatván be, 386 képviselő soroltatik ki, és pedig a 8 első osztályba 43, a 9-dikbe 42.

Végül másodsor is felolvastattott a trónbeszéd. Péchy Manó gróf indítványára a ház már a következő ülésén megválasztja a felirati bizottságot.

Az új működési évad küszöbén.

(A Mudrony Soma által szerkesztett „Magyar Ipar” című lapból.)

Nem emlékszünk, hogy a hazai iparügyre nézve az erélyes működésre alkalmas őszi évad valaha kedvezőbb auspiciumok közt nyílt volna meg, mint ez idén.

A tevékenységre hivatott tényezők egész vonalán — a kellő előkészületek megtétele után — élénk tettvágy buzog. A tevékenység czéljai kisebb-nagyobb praecisítással ki vannak jelölve; — az eszközökre nézve is az intézők ep úgy, mint a cselekvők, meglehetősen tisztában vannak. A tevékenység minden oldalról kellő buzdítást talál; és — a mi ennél még jobb — a legközelebbi mult fejleményeiben lépten-nyomon oly jelenségekre akadunk, melyek arra vallanak, hogy bizony, ha kellő kitartással és következetességgel dolgozunk, az eredmény, a siker nem maradhat el; ... ezen jelenségek, úgy veljük, minden buzdításnál buzdítóbban hathatnak.

De ezen „hangulatgerjesztő” általánosságoktól eltekintve: minden arra látszik mutatni, hogy az ország iparosítására czélzó irányzat (a mely viszonyaink között tulajdonképen semmivel sem kevesebb, mint nemzetünk élet-revalóságának nyilvánulása) hosszas szempolygás, álldogálás és tétovázás után, részánta magát egy erőteljes ovulatióra; — ugrás lesz-e vagy nekiramodás, — azt majd megmutatja a jövő; mindenesetre azonban sokkal gyorsabb tempóra lehetünk elkészülve, mint a minöben a százszor ismételt régi nóta hangjai mellett eddig jártuk.

Nézzük csak sorba ama tényezőket, melyek a hazai ipar emelése körüli közreműködésre hivatják, mely állást foglalnak el ezen nemzetnek és elodázhatatlannak elismert nagy feladattal szemben.

Első sorban itt van a törvényhozás. A mult országgyűlés utolsó ülészakában megszavazta a különös állami támogatásra jogosultaknak elismert iparágak számára a 15 évi adómentességet, s ez által az állami iparfejlesztés elvének hívó szegődött — noha ezen elvi állásfoglalásnak talán nem lesznek igen nagy gyakorlati eredményei, mert a protectionismus főeszköze nem áll ez időszerint a magyar állam rendelkezésére; megszavazott továbbá beceses adókedvezményeket a nyersanyag-beszerezési, raktározási, termelési és hitelszövetkezetek számára, mely szövetkezetek köztudomás

Ejféli után egy órakor a lángok elérték a puskaporos kamarát, a robbanás, mely csodaszzerűen oly soká késett, egy borzasztó látványossággal befejezte a rombolás művét. O- Anglia legszebb és legbűszkebb hajója tüzes úszók alakjában röpült szét a viharos Oceánba ...

Hogyan gazdagodnak meg Ausztráliában?

Ausztrália jelenlegi pénzarisztokráciája kivétel nélkül ott az országban szerzte vagytonát, részint kicsinyen kezdve, részint minden segítség nélkül a magával hozott tőkével. Az egyik szerencsés bányaspekulációknak köszöni vagytonát, a másik kereskedői üzleteknek, a harmadik nagy városok közelében fekvő földbirtokai parcellizálásának. Van azonban az ausztráliai kontinensnek egy sajátlagos kereseti ága, melynek segítségével a legtekintélyesebb vagyont szerették, és ennek akarunk ezuttal néhány sort szentelni.

Ausztrália leggazdagabb embereinek egyike, sőt talán a leggazdagabb valamennyi közt, mint juhász kezdte pályafutását, nem érzélegve, a mint Ausztráliának valamely születendő jövőbeli költője egykor talán le fogja írni, hanem hidegen számítja és arany fontjait számlálgatva. Ezelőtt 35 vagy 40 évvel történt, a midőn a juhások foglalkozását még valamennyi foglalkozás közt a legléleköltöbbnek tartották. A leendő Krözus bérebeli saját tűzhelyet szerzett magának, vagyis inkább eleitől fogva juhokkal fizették őt, mivel a készpénznek akkor még meglehetősen

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Tűz a tengeren.

(Rajz.)

Dumas Sándortól.

(Folyt. és vége.)

Egy másik tiszt papirosra firkált néhány sor; s az tengerbe dobandó palackba dugta: atyjához volt intézve a levél, remélvén, hogy tán a véletlen kezeihez juttatja e halálos jelelentést, s megmenti az öreget a hosszas bizonytalanság és kétségés várakozás kínjaitól, s fájó reménykedésétől. Abban a pillanatban, mikor a tiszt a korlát felé közeledett, hogy a palackot a hullámokra bizza, Thomson hadnagyának az jutott eszébe, hogy az egyik árcocrról körül kellene nézni, hátha vitorla tűnik fel valahol a szemhatáron.

Ez volt a remény utolsó sugara; halavány sugár az igaz, de a boldogtalank a kétségbeesés szívó ágával ragaszkodtak hozzá. Leirhatatlan szorongással lesték a matröz szavait.

A matröz a világ mindanegy táján meghordozta tekintetét.

Azután sapkáját megcsóválva ordított.

— Vitorla a láthatáron!

A fedélteren álló tömeg háromszoros ujjongásban tört ki.

Villámgyorsan rántották föl a főárbocra a lógót. A tűzerek ágyúikhoz siettek, s ezek nemsokára tompa dördüléssel vegyültek bele a

vihar csatjába. Nehány vitorla segítségével haladásukat az idegen hajó felé irányozták.

Tíz-tizenöt perc telt el. Minden szem a hajóra volt szegezve. Ez a Cambria vala, kis 200 tonnás brig, mely Cook kapitány vezetése alatt Vera-Cruz felé vitorlázott, fedélzetén 20—30 cornwaili bányászattal, s más emberekkel, kik az angol mexikói társulat szolgálatában állottak.

Az aggodalom nagy volt, mindenki azt leste, hogy a másik hajóról megpillantották-e a Kentet, vagy nem?

Ez a tíz perc egész század volt.

Azt nem remélhették, hogy az ágyudörgés rájukvona a figyelmet; e hangot elnyelte a vihar tombolása és a tenger harsogása.

De észrevehették a füstöt, mely komor felhőként borult a hajóra, s hasonlólag a viztölcserhez, kóválygott a tenger színén.

Nemsokára megpillantották, hogy a Cambria főárbocára felrepült az angol lobogó, s a hajó minden vitorláját felvonva siet a Kent segítségére.

A menekülés reménye, mely a közeleig halál éjszakájának sötétjét oszlatni kezdte, besugárzá a sziveket bár, hideg fóval számba véve a megmenekülés esélyeit a számítás igen kedvezőtlenül ütött ki. A Cambriára — mint gondolták — kic-i voltánál fogva, a Kent népességének legfeljebb egy tizedrésze férhet rá, s a tenger háborgása az átszállást is szinte lehetetlenné teszi.

E pillanatban, mialatt Cob kapitány, az alezredes, s Mac Gregor őrnagy az átszállás módózatiról tanácskoztak, a 31-ik gyalogezred egyik hadugya lépett oda, s kérte az ör-

nagy parancsát, hogy minö rendben történjék a hajó elhagyása?

— A mily rendben a temetéseknel szoktunk léptetni! — szölt komoly hangon Mac Gregor.

A tiszt, mintegy felsőbb helybőnhagyó parancsért, Fearon alezredes felé fordult.

— Nos? — szölt ez, — nem halotta? Legelő a hadapródok; de mégis: miudenekelőtt az asszonyokat és gyermekeket kell biztos-ágra helyezni.

— Mindenkit kardélre fog hányatni, aki megkísérelné ezek előtt átszállani.

A hadnagy távozott, feje biccentésével jelezve, hogy a parancs pontosan végre fog hajtatni.

Lehetetlen leírni a jeleneteket, a melyek a Cambrián lefolytak, mikor a mentőcsónakok mellette kikötöttek.

De csakhamar elhallgatott öröm és fájdalom: mindenkinek figyelme a Kentre irányult.

Mikor az utolsó mentőcsónakon az utolsó menekülők a Cambriára érkeztek, a lángok már a fedélzet és fedélköz gerendáit ropogtatták s csakhamar az árboczkosárig csaptak fel.

Az egész hajó lángtengerben állott, mely még az eget is tűzvörössé tette, s nappali világosságba (mert e közben már beestéledett) borította a Cambrián levő embereket és tárgyakat.

A jeladó zászlók, melyeket a veszedelem alatt felvontak, még vigan lobogtak a tűzenger felett, s csak akkor buktak alá, mikor a lángokból nyaldosott árbocok megporhadva hatalmas ropogással ledőttek.

szert, mindenekelőtt az iparnak vannak hi-
valva szolgálai; megszavazta továbbá — egye-
lőre ugyan még csak elvi határozatképen — az
ipartörvény módosítását és az iparoktatásnak
országos szervezését... Mindezek a mult or-
szággyűlésnek tényei voltak: de most egy új
és nagyrésben tettívagyó új elemekből álló
országgyűlés ült össze. Ez előreláthatólag bá-
ran előre fog hatolni a megkezdett uton, mert
hiszen az új nemzedékről, mely most bizonyára
erősebben van képviselve, mint a mult ország-
gyűlésen, lehetetlen feltételeznünk, hogy a nem-
zet haladási érdekeivel azonos ipari érdekektől
nem volna teljesebben áthatva, mint voltak az
előzők, kik annak idejében szent igéül szívták
magukba amaz elavult, a tények által százo-
szorosra megcsáfolt és ránk nézve már-már vég-
zetessé vált tant, hogy hazánk mint mezőgaz-
dasági állam arra van hivatva, hogy Európa gab-
nátára legyen. Az újabb nemzedék az interna-
tionális érintkezés által felvilágosítva, a tör-
vényhozásba bizonyára oly szellemet hoz, mely
az iparosság fejlesztésében „nemzetünk jövőjét
látja”...

A mi a meginduló akciónak második főté-
nyezőjét, a kormányt illeti, ez egyfelől maga-
is részes azon tények létrehozatalában, mely-
ket az imént előadtunk és melyeket a tör-
vényhozás javára kellett írunk, de másfelől a
kormány kétségtelenül belekeveredett azon
áramlatba, mely hazánkban az ipar felkarosása
és fejlesztése érdekében megindult, és előre
ragadtatik azon irányban, melybe a közszel-
lem áramlata vetődött.

Mindenki, a kit a dolog érdekelt, köny-
nyen meggyőződhetik, hogy a kormány kebe-
lében, az illető helyeken, az iparügyek nem-
csak hogy rokonszenven találkoznak, hanem
az ipar fejlesztés körül bizonyos nemes ver-
seny is keletkezett két minisztérium között:
a vallás- és közoktatási és a földmívelés-
ipar- és kereskedelmi minisztérium között. —
Mindkettő azon van, hogy e téren minél kéz-
zel foghatóbb eredményeket mutasson fel. —
E verseny talán árthat az actio egységes vol-
tának, de mindenesetre csak növelheti az ügy
iránti buzgalmat.

Egyébiránt, hogy concret tényeket is em-
lítsünk a földm., ipar- és kereskedelmi mi-
nisztérium kebelében szervezett iparoktatási
bizottság egész buzgalommal és lelkiismeret-
teliséggel hozzájárult az idevágó számos bo-
nyolódott kérdés tisztába hozatalához és az
iparfejlesztés oktatásügyi ágának rendszeresí-
téséhez; — ugyane minisztérium kebelében
folyamatban van az ipartörvény revidálásának
szövegezése stb.; másfelől a vallás és közok-
tatásügyi minisztérium — hogy többet ne
említsünk — megkezdte a régóta sürgetett
technológiai iparmúzeum létesítését, s egyul-
tal érlelés kézzel fejleszti a középiparoktatást
és az iparművészeti múzeummal kapcsolatos
műipari oktatást, mind oly tényezők, melyek-
ről néhány év előtt csak mint pium desiderium-
okról szólhattunk. — Hogy ezen előzmé-
nyek után bizhatóbb reményekkel tekinthetünk
a jövő elé, az kétséget nem szenvedhet.

Es a mi a társadalmi téren működésre
hivatott testleteket illeti — mindenekelőtt
örömmel constatáljuk, hogy azon szakadás,
mely körülbelül két évvel ezelőtt az iparérde-
kek központi képviselőre hivatott egyleti
térén az említett társadalmi működés kezde-
tén beállt, ma már teljesen áthidaltnak te-
kinthető. A két központi egyesületben szét-
szakadt erők összeforradása, a mi az irány-
adók hangulatát illeti, biztosítottak mond-
ható. Az egész divergentia végeredményében
csak azt eredményezte, hogy rövid idő múlva
egy hatalmas, mind szellemi, mind anyagi ér-
ben megizmosult központi egyesületnek lesz,
mely kettőzött erővel és buzgalommal fog hi-
vatásának megfelelni.

Vége a mi magát a nagy közönséget
illeti, hogy ez immár jóformán át van hatva
az iparügy iránti jó indulattól, azt bizonyít-
gatnunk talán felesleges; hiszen a közönség,
legalább annak legértelmesebb része, minden-
szükében lehetnek. A Port Philip körül elter-
ülő buja legelőknél a juhok igen gyorsan
szaporodtak, a sydneyi kormány, majd pedig
Viktoria gyarmati kormánya egymásután bé-
relte ki a run-okat. A későbbi jövevényekkel
szemben, kiknek beljebb kellett az országba
nyomulniok, emberünk a gyapju könnyebb szá-
llításának előnyével bírt. Az időnkint beállott
rossz évek a tengerpart mentén kevésbé vol-
tak érezhetőek, mint az ország belsejében,
szóval emberünk vagyona folyton gyarapodott,
ugy hogy 30 évvel később a legponpásabb
kastélyok birtokában volt, juhainak száma
meghaladta az 1 1/2 milliót és Ausztrália leg-
tekintélyesebb férfiai közé számították az egy-
kori szegény juhászt. Számos hasonló pálya-
futást tud Ausztrália felmutatni, azon különbö-
séggel, hogy minél inkább fejlődik a gyarmat,
annál nagyobb tökére van szükség juhászok
alapításához vagy megszerzéséhez. A földbir-
tok értékeinek azon jelentékeny csökkenése
daczára, melyet az utóbbi évek előidézték,
Wales déli részében és Viktoriában 1 acre
föld ára 1 font sterlingre rúg. Juhászok
alapítása végett a földet ugyan csak haszon-
bérbe veszik, de az egykori mesésen olcsó
árak mellett jelenleg már csakis éjszalton
lehet hozzájutni, hova csak itt-ott vetődik:
a kultúrának egy-egy fehérbőrű előharcosa. —
Melbourneban tartózkodásom alatt egy ott-
lakó német a dél ausztráliai kormányval n'zhány
haszonbéri szerződést kötött, melyek engem
az azokban szereplő összegek csekélyesége
daczára érdekelték, minthogy a szerződések rend-
kívül jellemzők az ausztráliai viszonyokra
nézve. A bérli 256,000 aceret, vagyis 640
angol négyzetmérföldet 25 évre négyzetmért-

kinálkozó alkalmat örömet megragad annak
demonstrálására, mennyire kívánatosnak tartja,
hogy magunkat a külföldi ipar uralma alól
felszabadítsuk.

Ezek szerint nem szenvedhet kétséget,
hogy a hazai ipar emelésének nagy munkájá-
ban közreműködésre hivatott tényezők mind-
annyian nemcsak készen áll a nagyobb mérvű
actio megkezdésére, hanem azt már az egész
csatavonal minden fontosabb pontján kisebb-
nagyobb tervszerűséggel meg is kezdette.

Debreczeni löversenyek.

— I nap —

Pályabírák: Gr. Dégenfeld Imre, ifj. Gr.
Eszterházy Miklós, Gr. Zichy Ernő.
Helyettesítők: Gr. Sztáray János és Br.
Majthényi Izidor.
Intézők: Gr. Festetics Pál, Gr. Károlyi
Gyula, Gr. Sztáray János, Blaskovits Miklós,
Simonffy Imre, Kiss Lajos, Kiss Sándor és
Márton László urak.
Handicapper és teherre ügyelő: Drá-
vitzky Aurél ur.
Indítók: Gr. Festetics Pál, Gr. Forgách
Sándor és id. Gr. Zichy Ernő.
Títkár: Engesztér József.

Első nap, Szombat 1881. Október 8 án.
Délután 2 1/2 órakor. — Fő örökent új futás.
**I. Kétvésekes verseny. 200 darab 10 frankos
arany államdíj.**
Minden belföldi 2 éves mén és kanca
számára. Távoltság 800 méter. Teher: 55 ki-
logr. Kanczára 1 1/2 kilogrammal kevesebb. Nyer-
tes lóra 2 1/2 kilogrammal, két vagy több díj
nyerőjére 4 kilogrammal több. Tét 100 forint,
bánat fele. — A második ló a tét és bánat fel-
tét nyeri. (Elzárattott 8 nevezéssel.)
1. Gr. Henckel Hugó id. 2 é. fek. k. Ca-
milla, ap. Giles L. a. Patti Sötét kék és feh.
csikos test, fek. sapka. Ugyanaz 2 é. p. k.
Carmen, ap. Albrook, a. Gaiety Ugyanazok.
Gr. Zichy Béla 2 é. p. k. Kitty, ap. Cambus-
can, a. Spanishly (incl. 2 1/2 kg. kül.) Sarga test,
kék ujj és sapka. 4. Gr. Batthyány Elemér nev.
Blaskovits M. ur 2 é. p. k. Briczi, dp. Bajnok,
a. Arvaleány (incl. 2 1/2 kg. kül.) Fehér test szal-
ag és sapka. 5. Ugyanaz nev. Ugyanannak 2
é. sg. m. Borbolya, ap. Buccaneer, a. Cashdow
Ugyanazok. 6. Gr. Stuenberg József 2 é. sg. k.
ap. Kettledrum, a. Ideál Vil. kék test, nar sárka
ujj, fek. sapka. 7. Gr. Apponyi Antal 2 é. p.
k. Tittle Tattle, ap. Buccaneer, a. Clairette Au-
gott Bánat: Timkam-Ér. Fekete test, világos
kék sapka.

II. Nagy Handicap. 800 forint egyleti díj.
Minden ló száma. Távoltság 3600 méter.
Tét 80 forint, bánat 40 forint. Kiszábat októ-
ber 1-ig bejelentve, 20 forint az egyleti pén-
tár javára. A második ló a tét és nagybanatok
egyharmadát nyeri; a terhek szeptember 20-ig
közbírré fognak tétetni. E nap után 1000 for-
int értékű díj nyertesére 3 kilogramm,
s nagyobb értékű díj nyertesére 4 kilogramm-
mal több. (Elzárattott 4 nevezéssel.) 1. Gr.
Zichy Béla 4 é. sg. k. Merény Sarga test, kék
ujj és sapka. 2. Gr. Sztáray János 6 é. p. k.
Dagmár (3 kilogramm több) Kiszábat: Bal-
ton és Gamiani-Ért Kék test, sárka ujj, kéksárka
csikos sapka.

III. 200 darab 10 frankos arany államdíj.
Minden belföldi mén és kanca számára.
Távoltság 2400 méter. Teher 3 évesre 56, 4
évesre 65, 5 éves és idősebbre 68 kilogramm.
Kanczára 1 1/2 kilogrammal kevesebb. Egy 2000
forintos verseny nyerőjére 2 1/2 kilogramm,
két vagy több forintos vagy egy 5000 forin-
tosra 4 kilogramm, két 5000 forintos, vagy
egy nagyobb díj nyerőjére 5 kilogramm több.
Belföldi mén vagy kanca ivadéka 2 1/2 kilog-
rammal, mindkettő ivadéka 4 kilogramm ke-
vesebbet visz. Tét 100 forint, fele bánat. A
második ló a tét és bánatok felét nyeri. (El-
zárattott 6 nevezéssel.) 1. Gr. Henckel Hugó
id. 4 é. fek. m. Captain Nemo (incl. 4 kilogr.

földenkint 1 sh. évi haszonbérért, összesen
tehát 20 fontért bérelt. E mellett semmiféle
kötelezettséget sem vállalt; a kormány n m,
ő azonban tetszése szerint felbonthatta a ha-
szonbéri szerződést, más szóval, mihielyt a
bérli a maga 20 fut haszonbérét többé meg
nem fizette, a birtok a kormányának ismét
rendelkezésére állt. A bérbe vett terület az
északi tartományban fekszik, 500 lábnyira a
tenger színe felett, a Noper folyó partjain,
mely a carpentariai öbölbe szakad. Ezen alig
gyarmatosított területeken nem volna érdemes
a lapos felméréseket eszközölni. Megelégszenek
tehát a bérbe adott földterület határsá-
noszuágai és szélességi fokok szerinti meg-
állapításával, de annak minőségéről a bérli
ép oly kevésbé képes bővebb felvilágosítást
adni, mint a bérbeadó. A fentemlített eset-
ben a bérli egyáltalán nem is gondolt arra,
hogy maga fogja a bérletet használni.

Arra számít, hogy az északi partteüle-
tek értéke 25 év alatt igen jelentékenyen
emelkedni fog. Ha ez az eset beáll, run-ján
tízszerez áron adhat tul. A veszteség esélye
csekély és elvlegre is a dolog nem egyéb, mint
az életkor-speculáció, az életkor-biztosítás egy
neme, mely magasabb jutalékokat ígér, mint a
milyent életbiztosítási intézetünk nyújtani
képesek volnának. Ha pedig a bérli maga
akarna a dologgal foglalkozni, 5000 forint
alaptőkével 80—90 százaléknál valószínűség-
gel számíthatna rá, hogy nélkülözések közt,
emberhez alig méltó módon töltsön 20 év után,
milliószám lesz. Minthogy az északi vidék forró
éghajlata alatt a juhtenyésztés nem nagyon
jó vedelmez, mindenek előtt mintegy 3—500
da, rab marhát, lovat és szarvasmarhát kellene

kül.) Sötét kék és feh csikos test, fek. sapka.
2. Gr. Zichy Béla 4 é. sg. k. Gamiani (incl. 3
kilogr. kül.) Sarga test. gék ujj és sapka. 3.
Ugyanaz 3 é. p. k. Miss Pleydel (incl. 2 1/2 le,
és 2 1/2 kül.) Ugyanazok. 4. Gr. Sztáray János
6 é. p. k. Dagmar Kék test, sárka ujj, kéksárka
csikos sapka. 5. Ugyanaz 3 é. sg. k. Kis baba
Ugyanazok. 6. Gr. Eszterházy Miklós 3 é. sg. m.
Apajune (incl. 4 kilogr. leeng.) Sarga test, kék
szegély és sapka.

IV. Mezei gazdák (Földeszek) verseny.
Futhatnak mezei gazdák saját oly lovai,
melyeket a bíróság elfogad. Távoltság a pálya
köre nyereg nélkül. Nyeremény: az elsőnek
70 forint, a másodiknak 20 forint, a harmadik-
nak 10 forint. Bejelentés félórával a futás
előtt.

Helyárak: Páholy egy napra 10 frt. Zárt-
szék 1 frt. Új hely 50 kr. Aló hely 20 kr.
Lovas jegy a körbe 2 frt. jelvény a gyepe 2
napra 15 frt.
Jelvények kaphatók: Márton László urnál,
Sz. Anna utca 2266., versenynapokon pedig
kint a títkári szobában.

Másféle jegyek előre válthatók, ugyszin-
én versenysorozatok kaphatók: Szepessy és
Kerekes urak kereskedésében; a versenynapok-
on pedig kint a pénztárnál.
A lovas urak kéretnek, hogy az induló
ponton levő vagy már futó versenylovak felé
ne vágtsanak. — Kocsiknak pályatér kör-
nyező árkon belül maradni, kutyákat a pályá-
térre viinni, az illetvényeket rongálni, árkon
keresztül torni, valamint a kitzött helyről le-
térti és gyept gázolni tilos.
A pályatér egyszerű körül 1 és fél ang-
mf. = 249 Méter = (1272 bécsi öl.)
A bérkocsiknak — hatóságilag megsza-
bott vitelbire a versenyterre oda és vissza,
várakozással 3 frt 50 kr.

Színház.

— Szegény ifjú története. —

A tegnapi előadás a szíret daczára igen
szép közönséget vonzott a színházba. Az elő-
adás mindenkit kielégitett, bárha az egyes
sereplők közül néhányan nem aknázták ki
kelőleg szerepeiket.

A salondrámák előadásai elé is igen szép
remények között nézhetünk, mert a szereplők
megjelenése, öltözéke s mozgása olyan elegans,
megnyerő finom, melyek a kényes izlésű hall-
gatót is kielégíthetik.

A nőszereplők Foltényiné asszony
kivételével tegnap messze elmaradtak a férfiak
mögött. Margit személyesítője Kövesy
Sarolta k. a. csinos alak, szép terjedelmes
és erős hanggal bír, elegansul tarsalog és jól
öltözik, hiszűk, hogy más szerepet mélyebben
ki fog tudni aknázni, de a tegnapit egy pár
helyet kivéve nem a legszerencsésebben ol-
dotta meg, minek valószínűleg egyénisége volt
oka. A büszke aristokrata, s határozott jellemű
nőből egy vonást sem tudott visszatükrözni
bárha látható volt, hogy a kisasszonyban e te-
kinetben megvolt a jóakarát. A romok közt
nagy hatásos jelenés után kitépték.

Kisasszonyé tegnapi bizonytalan volt, s alak-
ítás helyett szerepét egyszerűen elrejtítáta
ugyszintén Nagy né is, kiben pedig nem
mindennapi színpadi kelékek vannak öszpon-
tosulva. Kettőjük miatt vezetett el csaknem
teljesen az a nagyhatalú jelenet mikor Maxi-
me a „Dianát” nyergeli meg.

A férfiak egymást igyekeztek felülmúlni.
Somló Sándor (Odiot Maxime) ki ez
este először lépett fel, a szó szoros értelmé-
ben hódított. Szébb, megnyerőbb arcu szere-
mes színész még nem fordult meg magyar
színpadon, s a látcsöveknél volt is elég dolga.
Játéka művészi. Minden aprólékosan gondot
fordít, s minden szavából minden mozdul-
latából kitetszik a tanulmány mit szerepre
fordít. Egyszerűen, keresetlen játszik, s főre-
deme, hogy hamis hangot, alpáthozt soha nem

beszereznie, darabját körülbelül 40 forintra
számítja. Néhány pásztot kellene felfogadnia,
vagy a mi még jobb, velők együtt kellene a
gazdaságot vinnie, neki magának kellene há-
ziszónéi építenie és az élet magasabb élvezet-
telét megfosztva, néhány évizeden át ellen-
őriznie kellene menésének és gulyáinak szá-
porodását, mely az ottani éghajlat alatt a
terjedelmes legelőknél nagyon gyorsan megy
végbe.

Ha néhány jó év követi egymást, ugy
egy évtized alatt, ha az ég kevésbé kedvez
neki, ugy két-három évtized alatt gazdag em-
ber lesz belőle; ha azonban nem tud a sa-
játóság viszonyokhoz alkalmazkodni, ugy a
legrövidebb idő alatt majdnem ép oly bazo-
nyosan tönkre megy. Lynemű vállalkozások
az angoloknál igen gyakoriak, a németeknél
ellenben felette ritkák. Ugy látszik, hogy az
angol, igényeinek egyszerűsége, családi viszonyai,
vallási nézetei folytán kiválóan alkalmas
arra, hogy új országokban boldoguljon. Az
angol sokkal inkább közönséges átlag-ember,
mint a német. Az „átlag angol” sokkal előzé-
kenyebb, bekeszeretőbb, önértesebb és gyar-
korlatiabb természetű, mint az „átlag-német.”
Ezek szociális érények, melyekkel szemben az
apróbb hibák, ugymint bizonyos fesszeség,
mihelyt többé nem pusztán gyakorlati dolgok-
ról van szó, némi képmutatás a vallásban és
az életben, valamint némely más dolog majd-
nem egészen háttérbe szorul. A juhász-pálya,
a mint azt fentebb leirtam, hajdan sajátja
volt a legfejlettebb, jelenleg sajátja a még
gyéren gyarmatosított földterületeknek. A ten-
gerparton Uj-Dél-Walesben és egész Vik-
toriában az állattenyésztést csak nagyobb

hallani tőle. — Drámaibb mozzanatoknál szí-
ből jövő igaz hangjával könnyeket csal a hall-
gatók szemébe. — Somló a társulat egyik
legértelmesebb és nagyra hivatott tagja.

Mellette Tóth Antal mint Laroque ma
is elragadta a közönséget. A művész olyan
alakot és meghalási jelenetet producált, mely
mélto lett volna egy Salvinihez is. — Zajos
tapokat aratott.

Kisebb szerepeikben Németh, Latabár
Fenyéri, Karczag és Závodszki Teréz segit-
ték az őszhang emelését.

A kis 4—5 éves Megyesy Aranka
olyan ügyesen mondta el szerepét, hogy zajos
tapokat aratott.

Irodalom s művészet.

— Csiky Gergely új vigjátéka a „Czifra
nyomorúság” által a nemz. színház tagjai igen
el vannak ragadtatva. Nygyobb sikert ígérnek
a műnek, mint a minőt a Mukányi felmuta-
tott. Külföldben pompás szerepe van a műben
Ujházyuk. A mű e hó végén kerül előadásra.

— Hírek a nemzeti színházról. Wiltné
Mária asszony, kinek szerződészerűleg már
novemberben kellett volna megkezdnie ven-
dég szereplését a nemzeti színházban, csak
jövő év elején, januárban érkezik hozzánk. —
E késelemlet az a körülmény okozta, hogy
Wiltné meghívást kapott a frankfurti színház-
tól, az új évad megnyitására, hol „Sába ki-
rályi”-je a frankfurti színpadon most került
először színre. — Balázs Sándor 5 fevo-
násos társadalmi drámája „Az amerikai pár-
baj” f. hó 16-án kerül először szíre.

— A Temesvári leégett színházi épületet
Temesvári városa nemrég 120,000 frtért vette
meg örök áron a bécsi földhitelintézetől. —
Meg alig érkezett le erre nézve a miniszteri
jóváhagyó engedély, a város máris egy német
színházgátnak, Müller Róbertnek adta ki azt
egy hónapra, vagyis azon időre, míg a meining-
geniek Budapestben vendég szerepelnek. Feller
építész különben már leérkezett Bécsből s
még e héten megkezdte az építést. — Műler
előadásait egy nagy teremben fogja tartani a
színházi épületben, melyért alig fog száz fo-
rintot fizetni, míg a nemrég Temesváron volt
magyar színházgatótól oly összeget (napon-
kint 60 frtot) követeltek érte, usgy lehetetlen
lett volna neki létezni mellette. Nem is bé-
relhetne ki azt a nagy termet, hanem kényte-
len volt egy nyári színikört építeni, a mibe
szépen bele is bukkott.

Előfizetési felhívás

„DEBRECZENI ELLENOR”
VIII. évi folyamára.

Előfizetési árak:

Egy hónapra: — 1 frt
Negyedévre: okt.—decz. — 2 — 50 kr.
Előfizethetni helyben Kutasi Imre könyv-
nyomdájában. — továbbá Telegdy K. Lajos és
ifj. Csathy Karoly könyvkereskedéseikben a
vidéken postautalvánnyal minden posta hiva-
tálnál.

A „Debreczeni Ellenor”
szerkesztősége s kiadóhivatala.

Napi hírek.

— Október 6. Az aradi 13 vértanu em-
lékére ma a rom. katolikus templomban gya-
zisteni tisztelet tartatot. A templom zsufolásig
megtelt díszes közönséggel. A helybeli 48-as
honvédek díszgyűlésében saját zászlójuk és
a 13 vértanu em lékre készült gyászlobogó alatt
vonultak ki. — A jelenlevők között ott láttuk
a városi tisztkar több tagját élen Simonffy
Imre polgármester és Körner Adolt főka-

arányban és sokkal jelentékenyebb tökebefek-
tetéssel lehet előnyösen üzni.

Ha egyébiránt valaki a fentemlített terüle-
tet meg aknárn vásárolni, mintegy fél millió
forintra volna szüksége, mert acreje körülbe-
lő egy shillingbe kerülne. Mint mindenütt,
ugy itt is a spekulácások, azok az emberek,
kik legkevésbébbet dolgoznak megük, a legna-
gyobb hasznot húzzák az ország fejlődéséből.
A német földművesek ki- az országot veritök-
kökkel mivelik meg, éltők fogytáig szegények
maradnak; az angol vállalkozók legalább gyer-
mekeiknek hagynak néha fejedelmi vagyont.
Valamint az európai nagyobb városokban a
veteménykertészek a külvarosok terjedéséből
mindig újabb jelentékeny hasznot húztak, ugy
Sydneynek és még inkább Melbourneknak nem
remél terjedése sokakra nézve roppant gaz-
dagság kuforrásává lett. A bányatársulatok-
ban való részvétel, ott még inkább, mint Eu-
rópában, valóságos szerencsejáték. A részve-
nyesek háromnegyed része elvesztette befek-
tetett pénzét, negyed része szaforsos hasznot
huzott az üzletből. Magától érthető, hogy a
majdnem köztársasági államforma mellett a
hatalom kezelőinek mindenféle ármányai szin-
tén gyors meggazdagodásra vezetnek. Egész-
ben véve azonban a szellem, mely az ottani
kormány körökben uralkodik, mégis sokkal
tisztességesebb, mint például Amerikában.
Ennyit a spekulációról Ausztráliában.
Különböző kísérleteket tettek arra nézve, hogy
Ausztráliát állampapirokat, főleg bányarészve-
nyeket az európai pénzpiacra is meghonosít-
sának. Az ausztráliai spekuláció talán három-
szor v. négyszer annyit nyereséggel, de bizonyára
tízszázannyi kockázattal jár, mint az európai.

sziv. egyik ma olyan Zajos atabár egitet. Aranka 7 zajos Czfira ai igen gének mutamta-mben madára. illt né mar g veu- csak nk. — hogy zinház- kiba ki- kerül fevo- ai pár- ületet t vette l. — iszteri német ki azt meiniz- Feilner esből s Müler rtani a az volt napon- etetlen is bé- nyente- a mibe R" 50 kr. könyv- es ben a hiva- atala. u em- gyász- folásig 48-as könyv és ó alatt áttuk a n f f y foka- befek- terüle- millió ürübe- lenütt, berek, legna- eséből. verité- gények gyer- gyont. ban a eséből k, ug k nem t gaz- alatok- t Eu- észvé- befek- asznot hogy a lett a szin- Egész- ottani sokkal n. iában, hogy észvé- onosit- árom- nyára arópai.

pitány urakkal. — A gyászisteniszteletet maga a prépost H u z l y Károly ur végezte. A hely- beli dalárda három gyászalt és a szózatot éne- kelte mint mindig egy most is Kitiünön. — Szűret. Tegnap óta vigan foly a szű- ret szőlős kertjeinkben. Azonban a csapó-ut- czai kertben baleset is adta magát elő. — A pisztoly durrogatók egyike meggondolatlan já- tékból kavicsot tett a pisztolyba, s egy sze- gény ember lovát úgy lötte meg, hogy az meg- döglött. Csak a véletlennek köszönhető, hogy így valami komoly szerencsétlenség is elő nem adta magát. — Kovács Lajos kitűnő gordonka mű- véz, ki a múlt télen színházunkban sikerrel hangversenyzett, mint értesültük Erdődön múlt hó 21-én meghalt. — Nyugdíjak békében! — Tamássyról, a népszínház tájáról azt olvastuk tegnap, hogy még e hóban ide jön vendégszerelője. E hír, mint illetékes forrásból értesültünk, minden alapot nélkülöz. Színházgatóknak sokkal tapintatosabb, sem hogy mindjárt az első hónapban vendégszerelőket hozzon, különösen midőn a társulat oly kitűnő népszínművekkel rendelkezik, mint Egri. — A „Bika“ új étermet szombaton este fogják megnyitni zene mellett. A nagy, tágas éterem rendkívül szépen van díszítve és fel- szerelve. — A „Zenélő órához“ címzett hely- iséget tegnap nyitották meg, s folytonosan igen nagy látogatottságnak örvend. A derek bérió, F e h é r Hermann neve teljes biztosít- kéket nyújt arra nézve, hogy a „Bika“-ban a közönség teljesen kielégítve legyen. — Eltemette a könyveket. Egy kis hely- beli iskolás fiú, hogy az iskola nyugtétól meg- szabaduljon tegnap akert egy szegletében ha- lott ének kisérteben elástá könyveit. A csin- talan gyermek rajta érték a turpisságn, s még ideje korán megmentették az elevenen temetőre kárhoztatott könyveket. — Na ebből a gyerekből aligha tudós lesz. — Paksy József városunk egyik derek ifja most a kassai kir. alügyész, kadves nevé- vel együtt szülei látogatására néhány napra városunkba hazakerkezett. — Színházi hírek. A holnapi előadásra felhívjuk olvasóink figyelmét. „D o n n a J u - a n i t a“ új fog előadati az új tárulat ál- tal, hogy arra rá se ösmerünk. — A kiállítás fényes lesz, s több új énekrészeket lesz alkalm- munk hallani. A főszerepek K r e c s a n y i Sarolta, H a l m a i n é, L a t a b á r, C s a t á r, B é r c z i s a t. Kezében vannak. — A vásár alatt a három bérlés szűnet és emelt árak mellett szíre kerülendő darabok ezek: szombaton „V á l j u n k e l“ (másodsor:) vasárnap „P i r o s b u g y e l á r i s“ (Egrivei és Sz. Némethével) hétfőn „K i s h e r c e g“ (új díszletekkel.) — A reáliskolában megüresedett tanári állás. A „Debreczeni Ellenőr“ 195 ik számában „Beküldetett“ alírással említés tételik a vá- rosi főreáliskoláról, — mint a melyben a min- denki által tisztelt és becsült néhai Pápai Pál elhalálozása után megüresedett tanszékre még pályázat nem hirdettetett, hanem az csak ideig- ideigesen töltetett be egy pár régi tanár által. Hogy e tekintetben úgy a közönséget, mint be- küldő urat — az igazgatóság intézkedését ille- tőleg — megnyugtassuk, a következőkben van szerencsénk felvilágosítást nyújtani. A már be- állott iskolai évre a pályázat kihirdetése és új rendes tanár választása, nem látszott cél- szerűnek azon oknál fogva sem, hogy az új ta- nár választás, — és épen a történelem fontos tanszékére — nemcsak napokat, de kétségen kívül heteket vehetett volna igénybe, mivel itt az igazgatóságnak a pályázók egy tanári ké- pességéről, mint egyeni jeles tulajdonairól is a leghelyesebb információt kell vala szerezni, minél fogva ily fontos tanszéknek egy szemé- szoktében való betöltése csak az intézetnek válhatott volna kárára; de másrészt az új tanár-választásig a tanítás ezen szakban jórészt szünetelven, a növendékek oly hátramaradást szenvednek, melyet a legjobb akarat és igye- kezet mellett sem lehet vala utólagosan hely- repótolni. Midőn tehát az igazgatóság előtt le- hetőségek látszott, minden — a tanítézetet érhető eshetőleges hátrányokat kikerülni, kész- séggel ragadta meg az alkalmat, hogy a folyó évre, úgy képzettségéről, mint tanítási ügyes- ségéről előnyösen ismert F a z e k a s Sándor kereskedelmi iskolai tanár urat a történelem tanítására a felsőbb osztályokban megnye- rje, — a ki épen ezen szakban oklevéllel bí- r o k é p e s i t e t t t a n á r. Az alsóbb osztályokban a történelem s földrajz tanítása igaz, hogy a reáliskolai tanári testület két tag- jára bixatott, de e részben is teljesen nyugodt lehet beküldő ur, mivel ezek épea oly egyé- nek, kik már több ideig és más alkalommal is foglalkoztak ezen tárgyak tanításával. — Egyébiránt a Fazekas Sándor ur alkalmazásá- ról beküldő ur előlegesen is értesítést ve- hetett volna a „Debreczen“ 193-ik számából, a hol erről említés tétellett. Nem szándékunk senki jóhiszeműségében kételkedni. Ha a fent- említett cikkkecske beküldőjének aggályai vol- tak, szolgálaton megnyugtására az itt adott felvilágosítás. Az igazgatóság pedig helyesen cselekedett, midőn a dolgot nem hamarkodta el, hanem ideiglenesen intézkedett, a mint azt az intézet jól fel fogott érdeke kívánta. B e - k ü l d e t e t t. — József főherceg Fiumében. József főherceg és családja — mint tudjuk — a mi- nap Fiumában időzött. A főherceg, ki nevé- vel s gyermekeivel f. hó elsején távozott el Károlyvárosan át Alcastra' azért járt Fiumé- ben, hogy a közölgő tére a város vidékén egy villát béreljen ki, esetleg megvegyen. — Igen valószínű, hogy a telet a Ciotta-féle villában fogja tölteni. — Elutastakor a Szapáya udvá- rán a fumei kormányzó gróf Szapary nevével, Ciotta podesta, Valentais miniszteri tanácsos

voltak jelen, s díszes közönség. Ő fenségeik a nevezettekkel mintegy háromnegyed órán át a legbrátságosabban beszélgettek, míg a kis fő- hercegnők csendesen álltak gyöngélgédő ma- májuk mellett, a fiuk türelmetlenül várták a pillanatot, midőn helyüket atyjukkal a nyitott utolsó kocsiiban elfoglalhatják; féltek nehogy — mint a főhercegnő megjegyzé — lemarad- janak a vonatról. Emléklül hatalmas cyklamen csokrokat vittek magukkal, melyet sétatükben a szíkiákon gyűjtöttek. — Napoleon ivadé, mint börtönzár. A párisi-tözsén pár nap óta egy Napoleonida látható, mint egyszerű remisier (magán-alkusz.) A herceg neve Achille Napoleon Murat. Mu- rat Isachim királynak unokája, s Szalome mingreliai hercegnő férje. Atyja, Lécian Mu- rat még él, nővére pedig, Anna hercegnő, a dugszadag Mouchy herceg-neje. — Verekedés egy szerkesztő s gróf közt. A fővárosban a múlt éjjel azon hír volt eter- jedve, hogy tíz és tizenegy óra közt egy bu- dapesti politikai néplap szerkesztőjére egy gróf bottal támadt az utcán. Okot a támadásra valószínűleg egy, a szerkesztő által közölt hímen-hír adott, melybe a szerkesztő a gróf nevét is belekeverte. A verekedésre megjelent egy rendőr, kinek a gróf átadta névjegyet s azután távozott. — Üdvözlő felirat Liszthez. A bécsi zene- kedvelők egytelének igazgatósága Bécs va- lamennyi zeneegyesületéhez a következő kör- iratot intézte: „Liszt Ferencz október 21-én tölti be életének 70-ik évét. A számos érdem folytán, melyeket Liszt Bécs körül (legutóljára Beethoven-szobor létréjébe érdekében) szer- zett, illő, hogy Bécs ez alkalomból szívből jövő jókívánságain s hálás elismerésének adjon kifejezést. A zenekedvelők társasága, mely szerencsésnek érzi magát, hogy a kezdemé- nyezést megadhatta, elhatározta, mikép a mesternek üdvözlő felirattal fogja szerencse- kívánatait kifejezni, mely feliratnak Bécs va- lamennyi zenei testületének és zenei intéze- tének aláírása kölcsönözze sülyt. A felirat szövege, melynek művészi kiállítását a zene- kedvelők társasága magára vállalja, így hangzik: „Bécs zenei testületi der. Liszt Ferencznek, a mélyen tisztelt zene-mesternek hódolatu- kat fejezik ki születésének 70-ik évfordulója alkalmából.“ A körirathoz levél van mellékelve, mely aláírva október 10-ig a zenekedvelők társaságának irodájába küldendő be. — A Lendi, a kiből Göczel lett. Szent- Miklósról írják: Városunknak egyik köztisztel- tetben álló polgárát Lendi Jánosnak hívták. Egészen az újabb időkig bekészen megét e név alatt, de mióta a Lendi-Göczel ügy fel- merült, neki folyton röstelkedni kellett előtte teljesen ismeretlen névrokona gyászos tényke- desei miatt. Addig-addig képezte elmésködő s ekaurak czelponját, míg végre meg nem unta a dogot s a napokban benyújtotta a mi- niszteriumhoz névváltoztatási kérvényt, mely- ben annak megengedését kéri, hogy vezeték- nevét Göczelre változtathassa át. — Magyarok Amerikában. Filadelfiában egy csomó magyar kivándorított rendkívül nagy nyomorúságban van. Egy részük a szegények házába került, hol igen rossz dolguk van. — Az aradmegyel közbiztonsági viszo- nyokról jelentik: 1881. január 1-től Kovaszin- czon, Bokszege, M.-Világoson, Berzán és Mis- egy-egy gyilkosság; a jeznarestyzatai utvo- naion egy utonállás közben gyilkosság, Ó- Pécskán és Apatekén egy-egy emberölés; a manyarói erdőben egy hűlál találtak a kül- erőszak nyomaival; a tancz-subtalyai és bok- szegmanyaroi uton egy-egy utonállás; Kresz- tamenesen és Pajtaiban egy-egy rablasi ki- sérlés, e két utóbbi eset alkalmával egy rabló agyonveretett, egy pedig agyönlövetett a meg- támaeottak által; a borosjenői határban a rablók és pandurok összenétközvén, egy pandur meglövetett. Az elsorolt bűntények tettesei, a kovaszinczi és bokszegei gyilkosság, s a bok- szeg-magyarai uton történt utonállás kivétel- lével mind kípahatoltattak, s kézrekerültek. A vagonbiztonságot 150 esetben támadták meg; 57 esetben a tettest elfogták és a kár megtérült; 6 esetben csak a tettes került elő, 13 esetben csak a kár térült meg, 74 esetben a nyomozás eredménytelen volt. — A hosszú nap a börtönökben. Az en- ge-ztelődés szent napjára a börtönök vas ajta- jairól is lehullottak a nehéz vaszárak s a zsidó fegyenczek külön czellakban isteni tiszteletre gyűltek össze. A kántor elvitte a thorát magá- val a sápadt arcza fegyenczek közé s egész napon át szent ígékét olvasott fel a bűnös ra- bok előtt a kik azt áhitattal s könnytel szem- mekkel hallgatták végig. A budapesti fe g y h á z a k mindegyikében tartattak ily isteni tiszteleket. A pestvidéki törvényszék börtöneiben elhelyezett 25 zsidófegyencz a bójt előestélyén az izr. hitközség által jó vacsorával látattott el, hogy az engesztelődés szent na- pját bójttel könnyen elviselhesék. Vacsora után a fegyenczek egy küllő czellába gyűltek ös- z e, a hol már egy zsidó pap és kántor a szent thorával kezükben várták őket. Az előimád- kó kántor „al ené“ (én vétkem) szavaira a halászápadt arcok még halványabbá váltak s a rabok könnyes szemekkel ismételték „én vétkem! én vétkem!“ — A „col nidre“ leg- szebb keleti zsidó dalu imádság hangjaira a kinn haligatódzó keresztény rabok is magukba szállani látszottak s csendesen hallgatták a czellából kihalló énekek közé vegyült keserves bűnbánó hangokat és mellverdesést. Az esti ima délután 1/6-tól 7 óráig tartott. Reggel 7-kor ismét kezdődött s egész napon át ad- dig tartott, míg csak csillag nem jött az égre. A rabok egész napon át az imaház czellájából ki nem mozdultak s folyton imádkoztak. A bójt után az izr. hitközségtől kaptak megint vacsorát.

— Columbus Kristóf, Amerika fölfede- zőjének arcképét fedezték fel egy genoui lap hire szerint a madridi gyarmati hivatalban, — melyet még Columbus életében festettek. A kép még egészen jó állapotban van és e fel- iratot viseli: Columbus ligur, novi orbis re- portor (a liuriai Columbus egy új vilá- g felfedezője.) A kép Colombust 40 éves férfiak ábrázolja, soma homlokkal, tömött fekete haj- jal, fénylő szemekkel, sasorral. A képről veit első másolatot a veragnai hercegnék ajándé- kozták, ki a nagy felfedezőnek egyenes utóda. — Három ember bennégett. A múlt hó 28-án Kakaton, B é s á n Márkné tanyáján b o r z a s z t ó eset fordult elő. Lengyel János béres felkúldötte a feleségét Imre Esz- tert a padlásra, hogy ott csináljon helyet a kukoricza termés elhelyezésére. A fiatal, alig 19 éves menyecske valami-régi rozsz petrole- umlámpással ment fel. Alig ért oda, a léghu- zamtól hirtelen kicsapó lángtól a nádtetőzet egyszerre tüzet fogott. Az asszony sikoltozva menekült a létrán. Egy pillanat a'att lábba állott az egész tetőzet. Lengyel, felesége, meg egy náluk lakó öreg asszony Kis Molnár Já- nosné a házban levő holmik megmentéséhez láttak. Legelőször a fiatal házaspár kis alig háromnegyed éves gyermekét helyezték bi- ztonságba, azután visszasiettek a házba. Veszt- ökre, mert alig tüntek el a házbán, a ház tetője leszakadt, s a szerencsétleneket maga alá temette. A ház porrá égett. Másnap reg- gel, mikor a füstölög romok között kutattak, megtalálták a három megszenesült holttestet. Az apró árút, ki szintén kapott könnyű égési sebeket, rokoniak vették gondozás alá. — A legöregebb házaspár Magyarorszá- gban. Glas József és neje dunaföldvári lakosok: a férj 103, a nő 101 évhár Már 82 éve óta él- nek együtt mint házastársak, sok szép és zava- ros időt megéltek, de a c-aládi békét köztük semmi fel nem bontotta. Ez egész idő alatt soha sem voltak betegek, még csak főfőjáról sem panaszkodtak, s a legutóbbi időig oly friss egészségnek örvendtek, hogy bármely hosszú utat a városban gyalogosan sőt futva és fáradság nélkül tettek meg, s 60 éves fiuk látoga- tására ily módon sokszor elárándultak. A zsidó újév napja alatt pedig szakadtanul ájtatosan imádkoztak a templomban. A napokban az agg házaspár hirtelen betegé lett s azóta mind a kettő ágybanfekvő beteg. Az öreg Glas I. Na- poleon idejében 1809-ben, az osztrák-francia hádjárt alkalmával liferált az osztrák hadsereg részére. — Időjárás október 5. Euró pában: A nagy légnymás (770—772) északkéleten, a depresszió (758—759) Olaszországban van. Az idő Német- és Franciaországban változó, száraz, hűvös, Olasz- országban borus, esős. H a z á n k b a n: Többnyire keleties, rész- ben déli, erő-bódött, helyenkint viharos szelek mellett a hőmérséklet, valamint a légnymás is általában nagyobbodott. Az idő általában véve felhős-borus, hűvös. Eső csak Orsován volt jelentékeny mennyiségben, különben gyé- rebben is csakély mennyiségben esett. K i l á t á s a j ö r d i d ö r e. Hazánk- ban: Általában felhős-borus idő várható, továbbra is; derűlős helyenkint a keleti fél- ben lehet. — Közgazdaság. Kőbányal sertésüzlet. A sertéskereskedelmi csarnok távirati jelentése. — okt. 5. Az üzlet jelentéktelen. — Magyar öreg ne- héz 54—55, fiatal nehéz 56—57, közép 56 1/2—57 1/2, könnyű 57—58, szedett közép 55—56, könnyű 55—56. Romániai bakonyi kö- zép 56—56 1/2 átmeneti, — Szerbiai ne- héz 57—58 átmeneti, közép 56—57 át- meneti, könnyű 54—55 átmeneti. — Az árak páronként 45 kiló és 4% levonással kilogrammonként értendők. Romániai és szer- biai sertéseknél, melyek mint átmenetiek adat- tak el, a vevőnekvám fejében páronként 4 frt aranyban térített meg. — A budapesti terménycsarnok távsürgönye. Budapest, okt. 5. A mai gabonatozsón a készáru üzlet szintén figyelemreméltó terjedelmet öltött. Ele- inte kereslet és jó kínálat mellett több mint 2500 mm. buza adott el változatlan szilárd irnyzat mellett. Legmagasabb ár gyanánt fizettetett 77.4 k. tisztavidékű buzáért 13.25 frt, legkisebb ár gyanánt pedig 75 k. északmagyarországi buzá- ért 12 forint. Hivatatosan jegyeztetett: Szokványbuzatavasza 13.32—13.37. Szokványbuza őszre 12.75—12.77—. B á n s á g i t e n g e r i m á j u s — j u n i u s r a 1882. 7.52—7.55. Szokványzab tavaszra 8.35—8.40. Szokványzab őszre 7.78—7.80—. K á p o s z t a r e p c z e s z e p. — októberre 13%—13%.

val bedugaszolt ivergek nyakát bele kell me- ríteni s megfzrgatni, hogy a szurokréteg minde- nülé tapadjon. E keveréket átlátszóbbá s szebb színűvé lehet tenni úgy, hogy ha ahoz higan folyó állapotában 2 rész gummlack adatik; így használják a champagne bortermelők is. — Korpa-etetés. Ismeretes, hogy a buzánál és rozsnál a legtöbb fehérje közvetlen a magvak héja alatt fekszik s az őrlés után a lisztben csak kevés fe- hérje található s legtöbb a korpába megy át; ennél fogva a korpa mint erőadó tápanyag leg- jobb sikerrel etethető. Minthogy azonban a fe- hérje gyakran még sértetlen sejtekben kis siker- szemcsék alakjában van meg, mely szemcsék megukbanvéve nehezen emészthetők, nem helyes korpának azon etetési módja, mely szerint az szárazon öntetik a jászobba, vagy hintetik a szecsákra. Stöckhard a sikérszemcsék könnyen emészthetővé tétele végett ajánlja ezeknek sósa- vat tartalmazó forró vízzel leforrázását. Sok marhatenyésztő a korpát 12 órával az etetés előtt meleg vízzel keveri össze, s télen meleg helyen tartja, másik pedig savanyt tejet, vagy írónt öntenek ahoz, s így hagyják bizonyos ideig állani. — Legujabb. A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. (A Magyar távirati iroda eredeti sürgönyei.) Budapest, okt. 6. (Érk. d. u. 2 ó.) A képviselőház mai ülésében az elnöki bejelentések után a tegnapi választások eredménye kihirdettetett. Azután a vá- lasz felirat szerkesztésére kiküldendő bi- zottság tagjaira beadattak a szavazatok. Z á g r á b, okt. 6. (Érk. d. u. 2 óra.) A tartományi gyűlés felirati vita meg- kezdődvén. Miskatovics felolvassa a bi- zottság által elfogadott javaslatot, me- lyet elfogadásra ajánl. — Mrzovic és társai átnyújtják kisebbség felirati ja- vaslatát, mely tele van panaszokkal és vádakkal. — Két válasz tudomásul vé- tetik. A leirat nem említi Fiumét, míg a trónbeszéd kilátásba helyezte a fiumei kérdés megoldását vádolja a kormányt, felemlíti válaszában az üzemleket. Bécs, okt. 6. (Érk. d. u. 2 órakor.) Vámkonferencia megállapodott, hogy Né- metországból Monarchiánkba szállított árúkra nagyobb vámot kell ki vetni. London, okt. 6. (Érk. d. u. 2 ó.) A kormány körben remélik az egypto- mi kérdésnek békés uton való megol- dását. Belgrád, okt. 6. (Érk. d. u. 2 ó.) Az osztrák-magyar-szerb hajózási szer- ződés tárgyalását megkezdték. Berlin, okt. 6. (Érk. d. u. 2 óra.) A tegnapi gyűlésen Tivoliban nagysze- rű tüntetés volt Bismark rendszeré ellen. Tunis, okt. 6. (Érk. d. u. 2 óra.) A vonat melyen a Wazárquai mézár- lás áldozatait szállították Tuniszról 96 kilométerre kisiklott. Kef vidékén nö- vekszik a fölháborítás a szomszédság- ban vivott harc következtében. Konstantinápoly, okt. 5. A Pol. Corr. jelentése. Dervisch pasának egy a por- tához intézett jelentése Albániának tel- jes pacificatióját constatálja, miután a Gusinye és Djakovár néptörzsök veze- tői a Djakovár Muschir kezeibe letet- ték a hűség esküjét. A porta a muschirt utasította egyelőre Albániában maradni. Derwisch pasának le kellett mondani a szándékolt népszámlálásról és újonc- állításokról a felkelő tartományokban. Sophia, okt. 5. A Pol. Corr. jelen- tése. Az új államtanács első sorban a hivatalnoki kar részére alkotandó szol- gálati practica és a francia után alkotott új sajtótörvényt fog tárgyalás alá venni. A szabadelvű párt több szó- szólója államhivatalt nver. Belgrád, okt. 5. A Pol. Cor. jelen- tése. A szerb kormány azon kérésére, hogy bécsi és konstantinápolyi követ- ségéhez katonai küldötteket is állíthassék, az osztrák-magyar kormány igenlőleg, a török kormány tagadólag válaszolt. Lissabon, okt. 5. A Pol. Corr. je- lentése. A spanyol és portugali kirá- lyok találkozásá Caceresben fog meg- történni. — DEBRECZENI SZÍNHÁZ. I. bérlés. .5 szám. Péntek, október 7-kén. Donna Juanita. Operotte 3 felv. Felelős szerkesztő: Kutasi Imre Főszerkesztő: Vértési Arnold.

43

ERNST KLÁRA

divat-csarnoka,
Debreczen, kistemplom-bazár, 6-dik szám.

Bevásárlási utamból visszatérve, van szerencsém a mélyen tisztelt női közönségnek jelenteni, miszerint

NŐI DIVAT-CSARNOKOMAT

az őszi és a közelgő téli időnyre a legújabb párisi divatcikkkel a legdusabban felszereltem, úgy, hogy minden igénynek megfelelhettek.
Raktáramban kaphatók, vagy mérték után megrendelhetők a legújabb párisi divat szerinti

női ruhák, felöltők, kalapok,

emkülönb

báli ruhák és mindenféle női divatcikk

nagy választékban.

Gyász-ruhákat, gyász-kalapokat és főkötőket

szintén raktáron tartok vagy megrendelésre gyorsan, elismert ízlésem szerint, jutányos áron készítek.

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlván, maradok

mély tisztelettel

Ernst Klára

kistemplom-bazár 6. szám.

ROTT L.

DEBRECZEN,

női divat, vászon-árúk és női felöltők raktára.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy raktáramat az időnynek megfelelően dusan felszereltem, különösen ajánlván a következőket:

Mindennemű **RUHA-KELMÉK, FLANELLEK,** legújabb divat szerint.

Fekete és színes selymek, Téli kendők, ág- és asztalterítők.

Teljesen felszerelt vászon-raktár és kész női fehérneműek.
Szönyegek, paplanok, csipkefüggönyök.

Továbbá

női- és gyermek-felöltők, bundák, karmantyuk, női kész ruhák.

Ruhákat mérték után készítek. Kívánatra mintákat bérmentve készítek. Rendelvények pontosan és gyorsan eszközöltenek.

SZEDLÁK JÓZSEF

tisztelettel jelenti a n. é. közönségnek, hogy a már megérkezett **őszi és téli szövetek** itteni férfi-szabó üzletében megtekintés és megrendelés végett szolgálatára állanak.

Kész férfi ruha-raktára is saját szabású és gyártású **őszi és téli** öltözékekkel már fel van szerelve, hol is az. A k. u. nélküli árak készpénz fizetés mellett számíttatnak.

344. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „ISTVÁN” gőzmalom készítményeinek. Saját raktárában.

Árak ausztriai értékben

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett.

Zsákkal együtt.

A. Asztali dara nagyszemű	25.80
B. szinte 30 kilos zacskóval	—
C. szinte apró szemű	—
D. szinte 30 kilos zacskóval	—
E. Dara középszerű	25.80
F. szinte 30 kilos zacskóval	24.20
G. Királyliszt	24.80
H. Lángliszt	24. —
I. Montliszt	23.20
J. Zsemlyeliszt különös	22.40
K.	21.60
L. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	21. —
M. szinte 2-od	20. —
N. Közép kenyérliszt 1-ső	19. —
O. szinte 2-od	18.20
P. Barna szinte 1-ső	16.80
Q. szinte 2-od	13.40
R. Lábliszt	10.60
S. Veres liszt	7.40
T. Finom korpá zsákkal	5.20
U. szinte zsák nélkül	4.60
V. Durva korpá zsákkal	4.80
W. szinte zsák nélkül	4.20
X. K. L. Kétszeres liszt simán örlve	—
Y. R. I. Rozsliszt 1-ső rendű	—
Z. R. II. szinte 2-od	—
AA. R. III. szinte 3-ad	—
AB. R. IV. szinte 4-ed	—
AC. szinte zsák nélkül	—
AD. A. K. Árpakása 00	—
AE. szinte 0	—
AF. Simán örlött búzaliszt zsákkal	—
AG. engedmény nélkül	13.40
AH. Ugyanaz zsák nélkül	12.80

Debreczen, okt. 6. 1881.

A zsákok súlytartalma, — teljsúly tisztasúlynak véve:

A. B. C. 0—9 számig	25 és 85 kilo.
10 11. 12.	50
R. I.—III.	számig 75
R. IV.	—
A. K. 00—5 számig	—
K. L.	—

Csalhatatlan óvszer az iszákosság ellen.

Az iszákosság ellen eddigelé használatban levő és teljesen a légből kapott, minden alapot nélkülöző nygyevezett óvszereket sikerült alólirotttnak végre kártalanná tenni, a mennyiben egy oly valóban mesés gyógyerejű szert sikerült feltalálnia, a mely a leghiresebb orvosi celebritások által elősmerve, az iszákosság borzasztó szenvedélyét tökéletesen orvosolja, és mely visszadja az illetőt sokat szenvedett családi körének.

Mindennemű felvilágosítások bérmentve és azonnal megadotak.

Schmidtsdorff G

gyógyszerész,

Berlin, Kastalien Allee 1. sz.

Jelentés.

Becsés helybeli és vidéki vevőimnek szives tudomásukra adom, hogy bevásárlási utamból visszatértem és a

milanói kiállításban

személyesen beszerzett különleges, hamulatoltsó és meglepő szép cikkeket már meg is kaptam.

Tisztelettel

BAUM MIKSA.

ÚJ NŐI DIVAT-RAKTÁR.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására, hogy a legközelebbi

országos vásár tartamára

dusan felszerelt

kész nőiruha s felöltő-raktáramat

Széchenyi-utca végére a Qvenczer-féle sátor-helyiségen felépi tendő sátorba helyezem át; ajánlom e szakmába vágó jó, pontos és jutányos kiszolgáltatásomat.

Kiváló tisztelettel
Thalviser Alajos.

Hirdetmény.

Alírott csőd-tömeggondnok által közhírré tétetik, hogy a vagyonbukott Droppa Emil debreczeni lakos kereskedő csődtömegéhez tartozó rőfös cikkek, a mai napon megkezdett végkiarúlással a városház czegléd-utcai oldalán levő bolthelyiségben a becsáron el fognak adatni.
Debreczen, 1881. október 4.

Prunyi István,
tömeggondnok.

CSOKOLADÉ

a „Francia társaságtól”

Elismert legjobb gyártmány a világon.

Debreczenben főraktár:

Priegl és Thill
üzletében.